

Дорогою до дитячого садка можна зробити безліч корисних речей. Особливо якщо вийти децю раніше і йти трохи довше. Можна поговорити, яким буде день і куди біжить той рудий собака, можна вивчити вірш або пограти в скоромовки, можна постукаєти по крижинках або подивитися, чи не набуднявілися бруньки на знайомому чагарнику... А можна легко і невимушено проводити маленькі, але дуже потрібні уроки за правилами безпеки. Пропонуємо вам два варіанти. Обирайте, який зручніший для вас і вашого настрюю.

Дорогою до дитячого садка.

І не тільки...

необхідно бути дуже уважними: розгледіти — відмітити — подолати всі небезпеки, всі пастки і капкани, що зустрінуться дорогою. Такий захід миттю розбудить дитячу увагу, і дитина вже не просто йтиме поряд, озирваючись на всі боки, але й думатиме, охоче відповідатиме на ваші питання, ставитиме свої.

Варіанти. Ви можете розподілити ролі: малюк — досвідчений мандрівник, а ви — новачок. Новачки нічого до ладу не знають і зазвичай усе плутають. За ними потрібно пильно стежити! Малюк із задоволенням візьме над вами шефство, попереджатиме, стежитиме, опікатиме. Він почуватиметься важливою і потрібною людиною, без якої вам не обійтися (а це і приємно, і корисно: навчитися відповідати за когось). Коли необхідно переходити дорогу, «помилково» ви попрямуєте не до «зебри» (або підземного переходу), спробуйте обійти автобус спереду, а трамвай — ззаду. Якщо дитина приєднується до ваших помилкових дій, то ви тепер напевне знаєте, на що слід звернути увагу найближчим часом, вивчаючи техніку безпеки.

Ви можете йти зовсім іншим, незвичним шляхом (новим маршрутом). Дитина навчиться орієнтуватися в просторі, шукати знайомі орієнтири, зупинятися і спостерігати, щоб не заблукати. (Дорогою з дитячого садка робити це ще корисніше: дитина повинна знати дорогу додому, навіть не одну.)

А якщо ви ще і призначите її головною у вашій парі, а самі перетворитеся на новачка, який уперше йде цим маршрутом, навчання і закріплення правил безпеки відбуватиметься ще швидше.

Варіант перший. Пригодницький

Діти вранці люблять ходити неквапливо, по-господарськи оглядаючи світ, що ледь змінився за ніч. У них зовсім інший відлік часу, і те, що для нас — тільки дорога, у дитячій уяві може перетворитися на велику подорож.

Скажіть дитині, що сьогодні ви — дослідники (туристи, мандрівники, екстремали) і ваше завдання — нешкодженними дістатися до наміченої мети. А отже, вам

Варіант другий. Ситуативний

Ви просто користуєтеся ситуацією, принагідним випадком для того, щоб вивчити або повторити з дитиною всілякі правила безпеки. Відразу всі правила вивчати і повторювати їх, звісно, не варто, дійте

залежно від обставин. Ось біжить собачка — ви пригадали, обговорили-повторили, чи можна махати палицею перед носом собаки. Проходите повз невідому величезну калюжу — зміряйте палицею її глибину (дивися, під водою яка глибока яма, дуже просто провалитися можна!). Підішли до дороги: «Дай мені руку, я щось забула, як необхідно через дорогу переходити...» Малюк побачив на будинку знайому цифру: «Чотири!» — кричить. — «Правильно. А у нас який номер будинку? А вулиця?»

Дітвора — народ імпульсний, скористайтеся і цим. Ви йдете через скверик, і дитина раптом робить стрибок убік і лізе на дерево. Причому не звертає жодної уваги на те, що нижні гілки підозріло тонкі або сухі. Замість того щоб кричати: «Не можна! Ти куди поліз?!» — ухопіться самі за суху вітку. Нехай побачить, як вона зламається, як ви впадете на землю. І нехай це буде трішки навмисно, але маленька людина побачить наочно, чим небезпечні сухі гілки, чому спочатку слід подумати, як підстрахуватися.

Не намагайтеся зробити (і вивчити) все відразу. Якщо малюкові набридла ваша гра — не нав'язуйте. Щодня, помалу, «чіпляючись» за випадок — і результати не примусять себе довго чекати.

Грайте. Звертайте увагу на те, що дитина НЕ знає. Щоб повправлятися наступного разу.

Що необхідно знати дитині-мандрівникові:

- свою адресу;
- домашній номер телефону;
- номери телефонів мами і тата;
- як переходити дорогу;
- як не впасти до ями і як долати інші перешкоди;
- як покликати на допомогу.

Чому не можна:

- сідати у машину без батьків;
- ходити з незнайомою людиною;
- брати у незнайомців ласощі;
- ходити безлюдною дорогою, навіть якщо це ближче, ніж в обхід.

Чим небезпечні:

- каналізаційні люки;
- залізні огорожі з гострими піками вгору;
- будівництва;
- бомжі, алкоголіки та інші сумнівні особистості;
- темні вулиці;
- вода під льодом.

Як поводитися:

- під час зустрічі з тваринами;
- якщо ти загубився;
- до кого можна і до кого не можна звернутися (не до будь-якого перехожого! підійти до кіоска, де декілька продавців, до міліціонера);
- якщо до тебе чіпляються (необхідно кричати: «Ні, ти не мій тато, ні!», «Не чіпай мене, ти чужий... я з тобою не піду!.. «Ні!», «Ні, ти не мій брат! (сестра, мама, дідусь...)»).

Цей перелік ви можете доповнювати і розширювати. Ви можете завести зошит (або файл у комп'ютері) і відзначати в ньому, що вивчено, що повторено, що ще належить вивчити.

Як ви вже зрозуміли, так можна грати (і займатися) не тільки дорогою до дитячого садка.

Вирішуючи подорожувати в незнайоме місце, вам необхідно домовитися:

1. Якщо загубився (наприклад у великому магазині), стій на місці і чекай: я тебе обов'язково знайду. З дитиною старшого віку ви можете наперед з'ясувати, де вам зустрінеться, якщо раптом загубитесь. Просто, заходячи до крамниці (або у кінотеатр, або в торговий, ігровий центр), зверніть увагу: «Ось головний вхід, біля цих дверей...», «Подивися: у центрі зали фонтан, якщо щось трапиться — чекай на мене саме тут...»

2. Не вір, якщо незнайома людина скаже: «Підемо зі мною, онде тебе мама чекає, я відведу...» — із ним можна піти? А якщо скаже, що «мама наказала»?

Програвайте наперед різні ситуації, в які може потрапити дитина. Озброєна таким досвідом, вона не злякається, не розгубиться. Вона зможе поводитися грамотно.

Давно відмічено: чим більше варіантів неприємностей вивчено — тим менше зустрінеться їх у житті дитини.

Зазвичай діти ображаються, коли мама повторює їм одне і те саме постійно. Щодня одне і те саме: «На колодязі не наступай, із двору не вибігай...» Мама сама вже

бачить, що ці повторення не на користь, дитина вважає, що вони її принижують, і, можливо, в якийсь момент вона навмисне зробить саме так, як не можна.

Адже так просто було зробити ці правила цікавими:

- разом скласти «пісеньку безпеки»;
- зробити так, щоб малюк сам ці правила розповідав мамі;
- попросити його повторити ці правила кому-небудь із молодших сусідів;
- намалювати картинки-правила і повісити їх на холодильник (або віднести до школи на виставку);
- існує багато іншого, що здатні придумати батьки разом із дитиною.

Міні-тест на «стійкість до загублення»

Важливо не тільки навчити, але й переконатися у тому, що дитина все це запам'ятала і може поводитися відповідно до вивчених правил.

«Загубіться» в магазині та постежте, як малюк поводитиметься. Не доводьте, звісно, його до відчаю і, якщо бачите, що зовсім розгубився, терміново «знайдіться». Але в ідеалі дитина повинна зробити все, чого навчилася від вас: не бігати, не панікувати, а відійти осторонь (але не йти від цього місця далеко) — стояти і чекати. Або (якщо дитина старша за шість років) зорієнтуватися і підійти до місця зустрічі, про яке ви наперед домовилися. І також чекати.

Добре, щоб у неї був мобільний телефон, але й, окрім цього, щоб вона знала свій і ваш номер напам'ять — якщо, загубивши телефон, доведеться телефонувати з чужого.

Перевірте, як реагує малюк на умовлення сторонніх людей. Можете навіть наперед домовитися з кимсь (кого дитина не знає), щоб чужа людина (добра, симпатична, така, що викликає прихильність до себе) зваблювала його, намагаючись відвести кудись.

Порада. Не ховайтеся тривалий час. І не проводьте відразу дві перевірки (і губитися самій, і тітоньок насилати). Ваше завдання — не перелякати дитину, а навчити її на практиці користуватися засвоєними знаннями. Не пройшовши «тестування» (загартування на міцність), дитина може сильно злякатися і запанікувати. А ось маленький стрес (і маленький перший переляк, який вона зуміє перемогти, коли зрозуміє, що мама загубилася, а вона залишилася на самоті) тільки піде на користь.

Якщо дитина зробила все правильно — оцініть це належним чином, нагородіть, розкажіть, повернувшись додому, як мужньо вона поводитися. Як правильно вона поводитися! Ця мить перемоги над страхом допоможе дитині вийти переможцем і зі складнішої ситуації.

Урачі!

